

Delårsrapport 2022

Överförmyndarnämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Verksamhetens utveckling.....	5
Grunduppdraget.....	6
Redogörelse för väsentliga avvikelser.....	7
Kommunfullmäktigemål: Analys av mandatperioden och avstämning indikatorer	8
Målområde - Stadsutveckling och klimat.....	8
Kommunfullmäktigemål - Malmö ska vara en föregångare när det gäller minskade utsläpp av växthusgaser.....	8
Målområde - En god organisation.....	8
Kommunfullmäktigemål - Malmö stad ska vara en attraktiv arbetsgivare genom att säkerställa en god arbetsmiljö och trygga anställningar	8
Kommunfullmäktigemål - Malmö stad ska säkerställa en god kompetensförsörjning.....	9
Kommunfullmäktigemål - Fler Malmöbor, besökare och samhällsaktörer ska uppleva att Malmö stad levererar en god och likvärdig service genom hög tillgänglighet, professionellt bemötande, rätt kompetens samt genom att ligga i framkant i den digitala utvecklingen	9
Ekonomisk utveckling under året.....	12
Budgetavvikelse	12
Analys av avvikelse i förhållande till nämndens driftbudget	12
Ekonomiska konsekvenser av coronapandemin	13
Analys av avvikelse i förhållande till nämndens investeringsram	14
Nettokostnadsutveckling.....	14
Analys av nettokostnadsutveckling	14
Resultaträkning.....	15
Riktade statsbidrag och övriga bidrag	16
Särskild fråga från kommunstyrelsen	17
Uppdaterade ekonomiska förutsättningar inför 2023	18

Sammanfattning

Överförmyndarnämndens verksamhet regleras i *Reglemente för Malmö överförmyndarnämnd* och i lagstiftning och förordningar.

Överförmyndarnämnden är en myndighet med uppgift att utöva tillsyn över ställföreträdare (gode män, förvaltare och förmyndare) verksamhet. Tillsynen ska ske med utgångspunkt i granskning av ställföreträdarnas redovisningar. Uppdraget inkluderar även utredning av klagomål på ställföreträdarna. Nämnden fattar beslut i ett antal ärenden som enligt lag kräver nämndens samtycke. En väl fungerande tillsyn syftar till att säkerställa att de i samhället som företräds av en ställföreträdare inte drabbas av rättsförlust.

Överförmyndarnämnden ska utreda behov av godmanskap och förvaltare och ansöka om anordnande av godmanskap eller förvaltare hos tingsrätten och samtidigt lämna förslag på en lämplig god man eller förvaltare. Nämnden beslutar själv om förordnande av god man enligt lag om god man för ensamkommande barn och om godmanskap enligt 11 kap. 1-3 §§ föräldrabalken. Nämnden beslutar om byte av ställföreträdare. Inom nämndens ansvarsområde ligger att rekrytera och bedöma lämpligheten hos personer med uppdrag som ställföreträdare. Nämnden ansvarar också för att gode män och förvaltare erbjuds den utbildning och fortbildning som behövs.

Ställföreträdare som har utsetts av tingsrätt eller överförmyndarnämnd har enligt lag rätt till skäligt arvode för uppdraget. Det är överförmyndarnämnden som fattar beslut om arvode och som beslutar om arvodet ska betalas av den enskilde eller av kommunen.

Överförmyndarnämnden bidrar till kommunfullmäktigemålet ”*Fler Malmöbor, besökare och samhällsaktörer ska uppleva att Malmö stad levererar en god och likvärdig service genom hög tillgänglighet, professionellt bemötande, rätt kompetens samt genom att ligga i framkant i den digitala utvecklingen*” och indikatorer finns avseende uppdrag om tillsyn, utreda behov av godmanskap och förvaltare, rekrytering av ställföreträdare samt utbildning och fortbildning.

Överförmyndarnämnden har ingen egen förvaltningsorganisation varför nämnden inte berörs av de mål som rör arbetsgivaransvar eller förvaltningens drift. Enheten för överförmyndarärenden omfattas av arbetsmarknads- och socialnämndens indikatorer för dessa mål och uppdrag.

Verksamhet

I Delårsrapport 2022 beskrivs verksamhetens utveckling under januari till augusti 2022. En avstämning görs mot det kommunfullmäktigemål som rör överförmyndarnämndens verksamhet genom en beskrivning av trenden vad gäller riktningen mot målet och utvecklingen i förhållande till nämndens planering.

Det önskade utfallet för indikatorn gällande rekrytering av nya ställföreträdare ser ut att uppnås för mandatperioden, men det kan konstateras att pandemin medverkat till att färre av de befintliga ställföreträdarna vill åta sig nya uppdrag.

Ekonomi

Överförmyndarnämndens största utgift utgörs av kostnaderna för ställföreträdarnas arvoden och ersättningar. Förordnade ställföreträdare har enligt lag rätt till skäligt arvode och ersättning för sina utgifter. Fördelningen av kostnadsansvaret mellan huvudmännen och kommunen bestäms enligt lag. Överförmyndarnämnden tillämpar Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) cirkulär avseende Arvoden och ersättningar till förmyndare, gode män och förvaltare. Dessa ger

tillsammans med rättspraxis grunden för hur bedömning om ersättning till ställföreträdare tillämpas.

Kommunbidraget 2022 för överförmyndarnämndens verksamhet uppgår till 32 965 tkr. Nämndens nettokostnad beräknas bli 28 165 tkr vilket innebär ett överskott om 4 800 tkr. Överskottet ligger i samma storleksordning som 2021. Överskottet förklaras huvudsakligen av slutavräkning avseende årsräkningar för 2019 och 2020. Eftersom samtliga arvodesutbetalningar avseende 2019 är gjorda har budgeterade arvoden för 2022 räknats om, vilket även det leder till ett överskott.

I prognosen har några kostnader beaktats som bedömts bli större än budgeterat. Förvaltarenheten har fått överförmyndarnämndens godkännande att utöka personalstyrkan. Introduktionen av bytes- och uppstarts-arvoden innebär högre kostnader. Kostnadsökningarna är dock små i relation till de positiva avvikelser som omnämnts ovan.

Verksamhetens utveckling

Enheten har arbetat med att säkerställa en god arbetsmiljö och kompetensförsörjning och bedömer att arbetet fortlöper enligt planering. Under våren 2022 genomfördes en uppföljande arbetsmiljöutredning vars resultat, som presenterades i juni, vittnade om förbättringar i arbetsmiljön på enheten. Mycket arbete återstår, speciellt vad avser höga ärendebalanser, vilka påverkar arbetsmiljön negativt. Verksamheten arbetar aktivt med att främja en god arbetsmiljö och att utveckla arbetet på enheten och målsättningen är att minska personalomsättningen. Ett intensivt rekryteringsarbete har pågått under det senaste året för att tillsätta tidigare och nya vakanser i verksamheten.

Under våren har pandemin fortsatt att påverka nämnden vilket redovisas som en väsentlig avvikelse. Trots att pandemin avtagit har ställföreträdare varit mindre benägna att åta sig nya uppdrag och intresset för utbildning och fortbildning är fortsatt lägre än före pandemin. Pandemin har även påverkat omvärldsfaktorer som i sin tur påverkar nämnden, bland annat har befolkningstillväxten varit lägre på grund av minskad migration till Sverige och till Malmö. Verksamheten förberedde för ett ökat mottagande av ensamkommande barn på grund av kriget i Ukraina, men har inte sett ett ökat inflöde av ärenden avseende godmanskap för ensamkommande barn till följd av pågående krig.

Överförmyndarnämnden samverkar i huvudsak med socialnämnderna och främst med funktionsstödsnämndens förvaltare. Under våren 2022 har ett nytt arbetssätt avseende kategorisering av ärenden inrättats i syfte att underlätta fördelning till förvaltare. Även i vissa andra situationer där det fordras en särskilt skyndsamt handläggning för att säkerställa att ställföreträdaren kan avsluta sitt uppdrag och att huvudmannen kan tillförordnas en ny ställföreträdare, till exempel vid hot eller sjukdom, eller där brottslighet eller misskötsamhet gör att ställföreträdaren bör entledigas, har förvaltare utgjort en buffert för nämnden. Enheten avser att fortsätta utveckla samarbetet med förvaltare under 2022 för att optimera arbetssättet och utarbeta gemensamma lösningar.

Nämnden arbetade under våren 2022 med en riktad kampanj i syfte att rekrytera fler ställföreträdare. Den innehöll bland annat annonsering på sociala medier och i dagspress. Inom ramen för kampanjen användes också annonseringsformen ”storytelling” där en god man berättade om hur det är att vara god man. Under våren började enheten arbeta med informationsträffar i syfte att rekrytera fler ställföreträdare. Informationsträffarna har besökts av intresserade och förhoppningen är att detta ska resultera i fler gode män.

En god tillgång på lämpliga personer som kan åta sig uppdrag som god man och förvaltare är en förutsättning för att säkerställa att de personer som behöver hjälp av en ställföreträdare får hjälp i tid. Det stärker också ställföreträdarna indirekt i deras roll då ärenden gällande entledigande och byte kan hanteras effektivare om tillgången är god. Nämnden har beslutat att införa uppstarts- och bytesarvoden i syfte att detta ska ge effekt genom att fler ställföreträdare åtar sig uppdrag.

Nämndens mentorsverksamhet, som syftar till att erbjuda stöd till nya ställföreträdare, har fortsatt. Mentorsverksamheten bedöms bidra positivt till måluppfyllelsen i nämndens verksamhet.

Granskning av ställföreträdarnas redovisningar är nämndens främsta verktyg för tillsyn av ställföreträdarna. Nämnden har antagit och följer *Nationella riktlinjer för överförmyndare – förordnade ställföreträdare redovisning*. Överförmyndarnämnden fortsätter med fördjupad granskning av ett slumpmässigt urval om tio procent av årsräkningarna och redogörelserna. Den fördjupade granskningen bidrar till att upptäcka eventuella brister och kompetensutvecklingsbehov för ställföreträdare. I de tio procenten ingår förutom ett slumpvist urval även nya ställföreträdare

årsräkningar i syfte att ytterligare förbättra skyddet för huvudmännen. Inom ramen för de tio procenten granskas också ställföreträdares årsräkning som granskats med anmärkning föregående år.

För att förbättra måluppfyllelse avseende granskningsmålet har nämndens verksamhet infört en process för förenklad granskning. Processen sågs över under våren 2022 för att kunna implementeras fullt ut. Implementeringen har sedan gett ett önskat resultat, dvs. en ökad takt i granskningen. Det önskade utfallet för indikatorn gällande granskning har inte uppnåtts och redovisas som en väsentlig avvikelse. Den låga måluppfyllelsen beror på en hög ingående balans från 2021.

Nämnden upphandlade 2021 ett nytt webbaserat verksamhetssystem och implementering av detsamma skedde i december. Genom det nya verksamhetssystemet har nämnden kunnat erhålla en sammanhållen, hållbar och kvalitetssäkrad statistik med månatliga rapporter där verksamhetens resultat kan följas över tid. Systemet är webbaserat, vilket är effektivt för verksamheten och underlättar för medarbetarna. Under våren 2022 har digitaliseringen av verksamheten fortsatt, bland annat genom att skanna in inkommande handlingar och implementera en ärendefunktion i verksamhetssystemet. Nämnden har också antagit en ny arkivredovisning vilken möjliggör gallring av handlingar som finns inskannade i verksamhetssystemet.

En ny e-tjänst som kommer att möjliggöra digital redovisning av räkningar för ställföreträdarna och ytterligare stärka dem i sin roll har upphandlats och kommer att implementeras hösten 2022. Risken för fel minskar vid användande av e-tjänsten, vilket effektiviserar verksamheten i stort och framför allt bidrar till att huvudmännen inte lider rättsförlust. Under hösten kommer utbildningar och workshops att hållas för att så många ställföreträdare som möjligt ska använda e-tjänsten vid kommande inlämning efter årsskiftet 22/23. Förberedelser inför implementeringen har gjorts under våren.

Det har blivit vanligare att ställföreträdare begär sitt entledigande snart efter att ha åtagit sig ett uppdrag. Samtidigt blir det svårare att rekrytera fler ställföreträdare. Denna bild bekräftas och diskuteras i den statliga utredningen *Gode män och förvaltare – en översyn* (SOU 2021:36). Utredningen lägger fram en rad förslag för att åtgärda problematiken. Nämnden har avgett yttrande avseende remissen och bevakar den fortsatta processen.

Grunduppdraget

Överförmyndarnämndens grunduppdrag regleras framför allt i föräldrabalken och det lagstadgade uppdrag som nämnden har omfattar:

- att utöva tillsyn över gode män, förvaltares och förmyndares uppdrag och i vissa fall besluta om medgivande till deras förvaltningsåtgärder samt besluta om byte av god man eller förvaltare,
- att utreda behov av godmanskap och förvaltarskap och ansöka hos tingsrätten om anordnande av godmanskap och förvaltarskap,
- att rekrytera ställföreträdare till uppdrag som god man och förvaltare inklusive att bedöma deras lämplighet och
- att erbjuda ställföreträdarna den utbildning och fortbildning de behöver.

Grunduppdraget ryms inom ramen för de indikatorer som ha formulerats till kommunfullmäktigemålet omnämnt ovan. Nämnden har identifierat två väsentliga avvikelser i verksamhetens utveckling i förhållande till nämndens planering och konsekvenserna

sammanfattas i tabellerna nedan.

Redogörelse för väsentliga avvikelser

Namn på avvikelsen:	Coronapandemin har påverkat nämndens uppdragstagare, verksamhet, medarbetare samt huvudmännen
Orsak till att avvikelsen har uppstått	Coronapandemin ledde till stora förändringar i samhället, för nämndens uppdragstagare, för medarbetare på enheten och för huvudmännen. Trots att Corona inte längre klassas som allmänfarlig, fortsätter sjukdomen att påverka arbetet. Ställföreträdarna är fortsatt försiktiga i att åta sig nya uppdrag och intresset för fortbildningar som hålls är inte lika stort som tidigare.
Konsekvenser för de verksamheten är till för	<p>Huvudmännen träffar fortsatt sina ställföreträdare i lägre utsträckning än vad som var fallet före pandemin. Utbildning och kompetenshöjande insatser för ställföreträdare har genomförts, men innehållet har till viss del påverkats och framför allt är intresset från ställföreträdarna lägre jämfört med före pandemin.</p> <p>Digitala utbildningar och kompetenshöjande insatser når inte ut till samtliga ställföreträdare på samma sätt som fysiska möten, vilket lett till ett lägre deltagande vid bland annat redovisningsutbildningen. Samtidigt är en del ställföreträdare fortsatt tveksamma till att delta vid fysiska sammankomster på grund av den fortsatta smittorisken varför deltagandet även varit lägre vid fysiska träffar.</p>
Konsekvenser för organisation, medarbetare och chefer	<p>Medarbetare har arbetat hemifrån i större utsträckning under året, vilket möjliggjorts genom ytterligare genom implementering av det nya verksamhetssystemet.</p> <p>Digitalisering av arkivet/inskrifning kvarstår, vilket väsentligt kommer att öka möjligheterna till ett flexibelt arbetssätt och distansarbete.</p>
Konsekvenser för barnrätt, jämställdhet och antidiskriminering	Under det senaste året har flera nationella aktörer publicerat rapporter där de drar slutsatsen att det finns en risk för att utsatta grupper har drabbats hårdast av pandemin.
Konsekvenser för andra nämnder, andra bolag och civilsamhället	
Vidtagna åtgärder	Tekniska lösningar har gjort det möjligt att arbeta hemifrån för flertalet medarbetare. Möjligheten till distansarbete har ökat ytterligare genom implementering av ett webbaserat verksamhetssystem i slutet av året. En distanslösning för fast telefoni implementerades våren 2022 vilket underlättat möjligheten att arbeta hemifrån.

Namn på avvikelsen:	Granskningen av årsräkningar är väsentligt försenad
Orsak till att avvikelsen har uppstått	En hög ingående balans från 2021 vad gäller granskning av räkningar har resulterat i en väsentlig försening.
Konsekvenser för de verksamheten är till för	Huvudmännen kan lida rättsförlust då en försenad granskning innebär att eventuella brister i årsräkningarna inte uppmärksammas i tid.

	Om en årsräkning granskas för sent, försenas även arvodesutbetalningen vilket kan minska ställföreträdarnas benägenhet att fortsätta med eller ta nya uppdrag, vilket i sin tur drabbar huvudmannen.
Konsekvenser för andra nämnder, styrelser och det omgivande samhället i stort	Hög arbetsbelastning och vilket innebär att huvudmännen kan lida rättsförlust.
Konsekvenser för organisation, medarbetare och chefer	
Vidtagna åtgärder	Rekrytering och tillsättning av vakanta tjänster. Extra tjänster för att hantera den ingående balansen och komma ikapp. Fortsatt arbete med handlingsplanen gällande arbetsmiljön och genomförande av en uppföljande arbetsmiljöutredning.

Kommunfullmäktigemål: Analys av mandatperioden och avstämning indikatorer

Kommunfullmäktige har inte tilldelat överförmyndarnämnden något specifikt kommunfullmäktigemål. Däremot har kommunfullmäktige med några mål riktat sig till samtliga nämnder. Överförmyndarnämnden har tagit fram indikatorer utifrån följande kommunfullmäktigemål: *"Fler Malmöbor, besökare och samhällsaktörer ska uppleva att Malmö stad levererar en god och likvärdig service genom hög tillgänglighet, professionellt bemötande, rätt kompetens samt genom att ligga i framkant i den digitala utvecklingen."*

Överförmyndarnämndens förvaltningsadministration och driften av överförmyndarverksamheten (till exempel personal och lokaler) ligger på arbetsmarknads- och socialnämnden. Överförmyndarnämnden har ansvar för de resurser som avser ledamöterna och deras arvoden och samt arvoden till gode män och förvaltare. Av dessa skäl kan överförmyndarnämnden inte bidra till flera av de mål som kommunfullmäktige har riktat till samtliga nämnder.

Målområde - Stadsutveckling och klimat

Kommunfullmäktigemål - Malmö ska vara en föregångare när det gäller minskade utsläpp av växthusgaser

—

Avstämning

Kommunfullmäktigemålet är inte tillämpligt på överförmyndarnämndens verksamhet. Det administrativa ansvaret för överförmyndarnämndens förvaltningsadministration och driften av överförmyndarverksamheten (exempelvis lokaler och personal) ligger på arbetsmarknads- och socialförvaltningen, i enheten för överförmyndarärenden. Enheten för överförmyndarärenden omfattas av arbetsmarknads- och socialnämndens indikatorer för detta mål.

Målområde - En god organisation

Kommunfullmäktigemål - Malmö stad ska vara en attraktiv arbetsgivare genom att säkerställa en god arbetsmiljö och trygga anställningar

—

Avstämning

Kommunfullmäktigemålet är inte tillämpligt på överförmyndarnämndens verksamhet. Arbetsgivaransvaret för medarbetarna på enheten för överförmyndarärenden vilar på arbetsmarknads- och socialnämnden. Arbetsmarknads- och socialnämnden har indikatorer för

kommunfullmäktigemålet.

Kommunfullmäktigemål - Malmö stad ska säkerställa en god kompetensförsörjning

Avstämning

Kommunfullmäktigemålet är inte tillämpligt på överförmyndarnämndens verksamhet. Arbetsgivaransvaret för medarbetarna på enheten för överförmyndarärenden vilar på arbetsmarknads- och socialnämnden. Arbetsmarknads- och socialnämnden har indikatorer för kommunfullmäktigemålet.

Kommunfullmäktigemål - Fler Malmöbor, besökare och samhällsaktörer ska uppleva att Malmö stad levererar en god och likvärdig service genom hög tillgänglighet, professionellt bemötande, rätt kompetens samt genom att ligga i framkant i den digitala utvecklingen

Analys av mandatperioden

Hur gick det?

Utfallet för indikatorerna som nämnden har beslutat ska bidra till kommunfullmäktigemålet visar både en positiv och en negativ utveckling i riktning mot målet.

Utfallet vad gäller rekrytering av nya ställföreträdare är nära nämndens målvärde för hela mandatperioden. Målet att rekrytera 350 nya ställföreträdare under perioden förväntas uppnås. Under våren har verksamheten inlett arbetet med månatliga informationsträffar. På grund av bland annat pandemin har färre av de befintliga ställföreträdarna velat åta sig nya uppdrag vilket innebär att behovet av ställföreträdare är mycket stort. För att inte förlora potentiella ställföreträdare har lämplighetsprocessen under våren setts över och förenklats, i syfte att öka antalet som efter intresseanmälan slutligen blir ställföreträdare.

Varför blev det så?

Granskningarna av ställföreträdarnas redovisningar har tagit längre tid än planerat, vilket rapporteras som en väsentlig avvikelse. Till följd av den höga ingående balansen från 2021 har nämndens verksamhet inte kunnat nå målet för första halvåret 2022, trots tillsättning av nya tjänster och införande av granskningstypen förenklad granskning. Granskningstakten har under perioden varit högre än normalt (dvs. fler än 100 % granskade årsräkningar per år). Den höga ingående balansen gör att trenden är negativ. Den högre granskningstakten beror på tillsättning av vakanta tjänster, övertidsinsatser och effektiviserad granskning.

Hur påverkar utfallet verksamhetens fortsatta arbete?

Verksamheten arbetar med fördjupad granskning i syfte att öka möjligheten att upptäcka eventuella oegentligheter eller rättsförluster för den person som har god man eller förvaltare. Den fördjupade granskningen innebär en grundlig granskning av samtliga poster mot verifikationer och att kontakt tas med huvudmannen och med en tredje person för att kontrollera hur ställföreträdaren sköter sitt uppdrag. Från årsskiftet fram till den 30 juni 2022 har knappt 8 procent av samtliga granskade årsräkningar granskats fördjupat.

Under hösten 2022 kommer två enkätundersökningar att genomföras, en riktad till ställföreträdarna och en riktad till huvudmännen. I enkätundersökningen till ställföreträdarna

förväntas verksamheten bland annat få svar på vilka utbildnings- och fortbildningsinsatser som behövs. Resultatet av enkäten till huvudmännen ska visa huvudmännens inställning till sina ställföreträdare.

Kommunfullmäktigemålet anger att Malmöbon ska få en likvärdig service genom att Malmö ligger i framkant i den digitala utvecklingen. Nämnden har under 2022 aktivt arbetat med digitalisering vilket redovisats i avsnittet *Verksamhetens utveckling under året*. Sammanfattningsvis har nämnden antagit en ny arkivredovisning för att möjliggöra gallring av inskannade dokument och ett helt webbaserat arbetssätt, förberett implementeringen av en digital e-tjänst för redovisning av räkningar i syfte att effektivisera tillsynen och en distanslösning för fast telefoni har införts.

Indikator	Utfall	Önskat utfall 2022	Trend
Överförmyndarnämnden ska möta behov hos ställföreträdare genom att erbjuda utbildningar och öppet hus. Indikatorn följs upp genom resultat av årlig enkät till ställföreträdarna.		3,5	– Trenden kan inte bedömas
Avstämning Enkätundersökning till såväl ställföreträdare som till huvudmän kommer att genomföras under hösten 2022. Resultatet kommer att rapporteras i samband med årsanalys.			
Överförmyndarnämnden ska den 30 juni varje år ha granskat klart 65 procent av samtliga inkomna årsräkningar.	26%	65%	← Negativ avvikelse
Avstämning Den 30 juni hade 26 (25,6) procent av de inkomna årsräkningarna granskats. Målet har inte uppnåtts. Anledningen till den låga måluppfyllelsen är den höga ingående balansen från 2021. Motsvarande siffra föregående år var 23 procent vilket innebär att fler årsräkningar än 100 procent har granskats senaste året.			
Utredningar gällande ansökningar och anmälningar ska, i 75 procent av avslutade ärenden, färdigställas inom 120 kalenderdagar.	41%	75%	← Negativ avvikelse
Avstämning 41 procent av utredningarna gällande ansökningar och anmälningar har färdigställts inom 120 kalenderdagar under perioden 1 januari till 30 juni 2022, vilket är en negativ avvikelse från önskat utfall. Nämnden beslutade den 25 januari 2021 att förändra indikatorn till: <i>Utredningar gällande ansökningar och anmälningar ska, i 75 procent av avslutade ärenden, färdigställas inom 120 kalenderdagar.</i> Indikatorn följer upp anmälningar och ansökningar om god man eller förvaltare. Indikatorn mäter antal ärenden som avslutats inom 120 kalenderdagar som en andel av totalt antal ärenden som avslutats under samma period. Utfallet visar att 41 procent av utredningarna gällande ansökan eller anmälan om god man eller förvaltare avslutades inom 120 kalenderdagar under perioden januari-juni 2022. En förutsättning för att skyndsamt kunna föreslå en ställföreträdare för tingsrätten är att nämnden har tillräckligt många lämpliga ställföreträdare som kan åta sig nya uppdrag. Indikatorn är därmed nära knuten till nämndens mål om rekrytering av ställföreträdare. Nämnden har en brist på tillgängliga och lämpliga ställföreträdare som kan och vill åta sig nya uppdrag.			
Utredningar gällande byte av ställföreträdare ska, i 75 procent av avslutade ärenden, färdigställas inom 90 kalenderdagar.	33%	75%	← Negativ avvikelse
Avstämning 33 procent av de avslutade utredningarna gällande byte av ställföreträdare har färdigställts inom 90 kalenderdagar under perioden 1 januari till 30 juni 2022, vilket är en negativ avvikelse från önskat utfall.			

Indikator	Utfall	Önskat utfall 2022	Trend
<p>Nämnden beslutade den 25 januari 2021 att förändra indikatorn till: <i>Utredningar gällande byte av ställföreträdare ska, i 75 procent av avslutade ärenden, färdigställas inom 90 kalenderdagar.</i></p> <p>Indikatorn följer upp ärenden avseende byte av god man eller förvaltare. Indikatorn mäter antalet ärenden som avslutats inom 90 kalenderdagar som en andel av totalt antal ärenden som avslutats under samma period. Med avslutat ärende avses beslut om byte av ställföreträdare eller om ärendet av något annat skäl har avslutats. Ett sådant skäl kan vara att ställföreträdaren återkallat sin begäran om entledigande eller att huvudmannen har flyttat till en annan kommun eller avlidit.</p> <p>Totalt avslutades 129 utredningar under 1 januari till 30 juni 2022, varav 97 resulterade i byte av ställföreträdare och 32 avslutades av annat skäl.</p> <p>En förutsättning för att skyndsamt kunna entlediga och förordna en ny ställföreträdare är att nämnden har tillräckligt många lämpliga ställföreträdare som är villiga att ta sig an ett nytt uppdrag som god man eller förvaltare. Indikatorn är på så vis nära knuten till nämndens mål om rekrytering av ställföreträdare.</p>			
Överförmyndarnämnden ska kvalitetssäkra mentorsprogrammet genom utvärdering från medverkande mentorer och adepter.		3,5	– Trenden kan inte bedömas
<p>Avstämning</p> <p>Mentorsprogrammet är en fortbildningsinsats för ställföreträdare med syftet att ge möjlighet till vägledning och stöd i rollen som ny ställföreträdare. Indikatorn följs upp genom en enkät. Indikatorn kommer att följas upp i årsanalysen.</p>			
Överförmyndarnämnden ska under mandatperioden rekrytera minst 350 nya ställföreträdare genom att bland annat uppsöka nya nätverk och arenor. År 2020 ska minst 125 ställföreträdare rekryteras, år 2021 ska minst 125 ställföreträdare rekryteras och år 2022 ska minst 100 ställföreträdare rekryteras.	306	350	– Enligt planering
<p>Avstämning</p> <p>Under 2022 har hittills 55 ställföreträdare rekryterats. Målet för mandatperioden förväntas uppnås. Indikatorn visar att måluppfyllelsen över en tvåårsperiod dvs. fram till årsskiftet 21/22 var god, totalt 251 ställföreträdare hade dittills rekryterats under perioden och trenden är fortsatt positiv.</p> <p>Nämndens verksamhet har under året kunnat konstatera att det är svårt att rekrytera nya ställföreträdare. Marknadsföringskampanjer har genomförts för att få in fler intresseanmälningar. I samband med kampanjerna har antalet intresseanmälningar ökat och under våren har intresset varit stort för informationsträffar som hållits i syfte att rekrytera fler ställföreträdare. Nämnden har tidigare konstaterat att lämplighetsprocessen varit onödigt komplicerad och den har därför setts över och förenklats under våren, utan att göra avkall på kvaliteten i utbildningen.</p>			

Ekonomisk utveckling under året

Budgetavvikelse

Driftbudget

Tkr	Utfall jan-aug	Prognos helår
Nettokostnad	-15 792	-28 165
Kommunbidrag	21 976	32 965
Resultat (budgetavvikelse)	6 184	4 800

Prognostiserad budgetavvikelse helår - viktigaste förklaringar

Återföring av balanserade arvoden avseende 2019 och 2020	3 300
Lägre arvodeskostnader än tidigare beräknat	2 000
Anvisningsschablon EKB	450
Uppstart- och bytesarvoden	-500
Utökning förvaltarenheten	-450
Summa budgetavvikelser	4 800

Investeringsram

Tkr	Prognos	Budget	Avvikelse

Överförmyndarnämnden har ingen investeringsram tilldelad från kommunfullmäktige.

Analys av avvikelse i förhållande till nämndens driftbudget

Arvoden avseende tidigare år ger störst effekt på delårsprognosen. Samtliga arvoden avseende 2019, och i princip samtliga avseende 2020, har betalats ut till ställföreträdarna. I slutet av varje år flyttas arvodesbudgeten till balansräkningen. I takt med att arvodesutbetalningarna sker minskas budgeten i balansräkningen. I idealfallet blir skillnaden mellan budget och utbetalda arvoden noll. Åren 2019 och 2020 skiljer sig något från idealfallet. Båda åren har haft en högre budget än vad utfallet blev och det är därför nämnden får en positiv effekt i prognosen för 2022. Nämnden hanterar både 2019 och 2020 tillsammans eftersom arvodeskostnader avseende 2020 felaktigt redovisats på 2019.

I ekonomisk plan omvärderades arvodesbudgeten avseende 2022. Nämnden har utgått från 2019 som riktmärke för vad kostnaden per ärende bör bli och jämfört kostnaden mot de budgetantaganden som gjordes i årets budget. Slutsatsen blir att budgetantagandena är för höga. I prognosen för arvodeskostnader har hänsyn tagits till de nya initiativ som nämnden beslutat om i syfte att öka antalet ställföreträdare som resulterar i ökade kostnader, alltså de extraersättningar som betalas ut i samband ett nytt ärende eller byte av ställföreträdare.

Nämndens prognosticerade budgetavvikelse på intäktsidan innebär ett överskott. Anledningen är antalet anvisade ensamkommande barn bedöms bli högre som en följd av det stora antal ukrainska flyktingar som söker sig till Sverige. I det scenario för mottagande nämnden utgår från kommer 35 ensamkommande barn att anvisas till Malmö, vilket är dubbelt så många som budgeterats för. För varje anvisat barn får staden en anvisningsschablon á 52 tkr där hälften

tillfaller nämnden.

Överförmyndarnämnden är en tillsynsmyndighet med uppgift att utöva tillsyn över förmyndares, gode mäns och förvaltares verksamhet. Överförmyndarnämnden har ansvar för de resurser som avser nämndens administration, ledamöternas arvoden samt arvoden till gode män och förvaltare. Det administrativa ansvaret för överförmyndarnämndens förvaltningsorganisation ligger på enheten för överförmyndarärenden under avdelning boende, tillsyn och service i arbetsmarknads- och socialförvaltningen.

Överförmyndarnämndens största utgift avser arvodeskostnader för gode män och förvaltare. Förordnade ställföreträdare har enligt lag rätt till skäligt arvode och ersättning för sina utgifter. Även fördelningen av kostnadsansvaret är reglerat i lag. Sveriges Kommuner och Regioner lämnar rekommendationer och förslag till ersättningsregler som överförmyndarnämnden i grunden tillämpar. Detta är viktigt för rättssäkerheten och förutsägbarheten. Överförmyndarnämnden har mycket små möjligheter att påverka dessa kostnader.

Arvoden och kostnadsersättningar till gode män och förvaltare betalas ut efter att ställföreträdarens redovisning och redogörelse av uppdraget har granskats. Enligt gällande redovisningsprinciper måste dock kostnaden för arvoden och ersättningar bokföras på det år som uppdraget utförts. Detta innebär att kostnader för arvoden och ersättningar under 2022 bygger på en uppskattning utifrån antalet ärenden och genomsnittlig förväntad kostnad per ärende. När samtliga redovisningshandlingar för ett år är färdiggranskade görs en slutavräkning gentemot tidigare beräknade arvoden och ersättningar och eventuell mellanskillnad bokförs på innevarande år.

Under 2020 påbörjades ett förbättringsarbete för att öka kvalitén i årsräkningar och granskningen av dem. Omkring tio procent av alla årsräkningar granskas fördjupat genom stickprov. Fördjupade granskningar genomförs även av årsräkningar för nya ställföreträdare och för ställföreträdare vars årsräkning föregående år granskades med anmärkning. Den fördjupade granskningen bidrar till att upptäcka eventuella brister och kompetensutvecklingsbehov för ställföreträdare.

Fram till och med juli 2022 slutfördes granskning av drygt 2489 årsräkningar avseende 2020. Det innebär att nästan samtliga (99,8%) av årsräkningarna avseende 2020 är granskade.

Efter beslut i nämnden kommer Förvaltarenheten att utökas med ytterligare två tjänster under våren. Som en följd av det beräknas budgeten för enheten att överskridas med 450 tkr. Eftersom enheten finansieras av överförmyndarnämnden innebär det att överförmyndarnämndens budget överskrids.

Ekonomiska konsekvenser av coronapandemin

Tabell

EKONOMISKA KONSEKVENSER, Coronapandemin, tkr	Orsak	Utfall jan-aug	Prognos sept- dec	Prognos helår
ÖKADE INTÄKTER (ange belopp utan tecken)				

EKONOMISKA KONSEKVENSER, Coronapandemin, tkr	Orsak	Utfall jan-aug	Prognos sept- dec	Prognos helår
MINSKADE INTÄKTER (ange - framför beloppet)				
ÖKADE KOSTNADER (ange - framför beloppet)				
MINSKADE KOSTNADER (ange belopp utan tecken)				
NETTO	Samtliga			

Överförmyndarnämndens har inga intäkter eller kostnader kopplade till coronapandemin.

Analys av avvikelser i förhållande till nämndens investeringsram

Överförmyndarnämnden saknar investeringsram.

Nettokostnadsutveckling

Tkr	Prognos 2022	Utfall 2021	Förändring i %
Intäkter	936	438	113,7
Kostnader	-29 101	-27 129	7,3
Nettokostnad	-28 165	-26 691	5,5

Analys av nettokostnadsutveckling

Samtliga aspekter har lyfts i stycket som behandlar avvikelser i förhållande till driftsbudget.

Resultaträkning

Tkr	Prognos	Budget	Avvikelse	
Bidrag	936	468	468	
Övriga intäkter				
Totala intäkter	936	468	468	
Lönekostnader	-14 472	-18 211	3 739	Arvoden 22, 20 & 19 samt bytes-/uppstartsarvoden
PO-Pålägg	-2 856	-3 594	738	
Övriga personalkostnader	-1 251	-1 574	323	
Totala personalkostnader	-18 579	-23 379	4 800	
Lokal- och markhyror				
Övriga kostnader	-10 522	-10 054	-468	Förvaltarenheten
Avskrivningar				
Totala övriga kostnader	-10 522	-10 054	-468	
Nettokostnad exkl. finansnetto	-28 165	-32 965	4 800	
Kommunbidrag	32 965	32 965	0	
Finansiella intäkter				
Finansiella kostnader				
Resultat	4 800	0	4 800	
Nettokostnad	-28 165	-32 965	4 800	

Riktade statsbidrag och övriga bidrag

Benämning/ ändamål	Ansvarig myndighet/ bidragsgivare	Prognos 2022 (tkr)	Prognos 2023 (tkr)
Riktade statsbidrag			
Övriga bidrag			
Anvisningsschablon EKB	Migrationsverket	936	936
SUMMA BIDRAG		936	936

I skrivande stund har migrationsverket inte kommunicerat några fördelningstal avseende 2023. Det råder fortfarande stor osäkerhet

Särskild fråga från kommunstyrelsen

Hur påverkas nämndens/bolagets/kommunalförbundets verksamhet, ekonomi och planering av följderna av Rysslands invasion av Ukraina?

Det svenska mottagandet av ukrainska flyktingar kommer att ge effekt på överförmyndarnämndens verksamhet och ekonomi. De ukrainska ensamkommande barn som söker skydd i Sverige inom ramen för massflyktsdirektivet kommer att bemötas likt andra skyddsbehövande barn. I de fall där de blir anvisade till Malmö av Migrationsverket kommer den så kallade anvisningsschablonen att betalas ut till staden. Totalt är schablonen på 52 tkr, varav hälften tillfaller arbetsmarknads- och socialnämnden och hälften överförmyndarnämnden. Schablonersättningen är kompensation för arvodes- och tolkkostnader kopplade till ställföreträderskapet.

Det råder stor osäkerhet kring hur många flyktingar, inklusive ensamkommande barn, som förväntas komma till Sverige och hur många av dessa som kommer att anvisas till Malmö. Utifrån överförmyndarnämndens uppdrag har verksamheten planerat utifrån Migrationsverkets scenariobeskrivning om en uppskattning att 35 ensamkommande barn kommer att anvisas till Malmö år 2022. Hittills i år har ställföreträderskap för 12 ensamkommande barn från Ukraina hanterats. Några av dessa barn har återvänt till Ukraina och därmed har ställföreträderskap avslutats.

Uppdaterade ekonomiska förutsättningar inför 2023

Utökningen av förvaltarenheten som beslutades av nämnden 2022 kommer att generera en kostnadsökning även i budget 2023.

Osäkerheten kring mottagandet av ukrainska flyktingar kommer eventuellt att vara aktuell även nästa år beroende på hur konflikten utvecklas och flyktingmottagandet till Sverige.